

ששת שלבי ציר היצירה

1. מגע
2. התארגנות
3. אלתור
4. נושא מרכזי
5. עיבוד/ואריאציה
6. שימור

1. שלב המגע

- ❖ הוא פרק הזמן הקצר יחסית אשר בו בוחר המטופל ליצור מגע לראשונה עם המדיום והאובייקטים שבהם בחר להתנסות.

❖ לדוגמה:

- המטופל נוגע או בודק חומרים, בוחר מיקום בחלל התנועה, מנסה כלי מוסיקה או הפקת קול.
- בדרמה בוחר בתחפושת או מספר את הסיפור האישי שלו

2. שלב ההתארגנות

- ❖ הוא פרק זמן שבו המטופל מארגן את האלמנטים השונים במדיום האומנותי שבחר - לפני האלתור.

❖ לדוגמה:

- בטיפול באמנות פלסטית המטופל מארגן את האביזרים ואת תנוחת גופו על מנת להתחיל לעבוד
- בתנועה נבחין בשלב זה בכיווץ ושחרור של האיברים
- במוסיקה המטופל מכוון את הכלי, מנסה סולם, אקורד או מקצב
- בתרפיה בדרמות המטופל מכין את הבמה, האביזרים, מכין עצמו ובוחר שותפים

3. שלב האלתור

- ❖ שלב זה מאופיין בלמידת ניסוי וטעייה.
- ❖ כאן "הפרוטוטיפים", מרכיבי-היסוד בעבודת המטופל, באים לידי ביטוי לראשונה.
- ❖ **פרוטוטיפ** - כמרכיב אופייני ביצירת המטופל אשר שונה באופן מובהק ממרכיבים אחרים ביצירה.
- ❖ בשלב זה מאפייני המדיום האומנותי וחומריו משפיעים באופן מכריע על עבודת המטופל ותגובותיו.

3. שלב האלתור

❖ לדוגמה:

- המטופל דוחף אצבעות לגוש החימר ומתרשם מהיותו לח, רטוב וגמיש וכתגובה נועץ בו אצבעותיו שוב ושוב
- המטופל בודק את היחס שבין האיברים והחלל
- המטופל בודק את מאפייני כלי הנגינה ומגיב על פי "מאפייני" הכלי תוך כדי נגינה ראשונית אשר שינוי טווח עצמה ומשך מאפיינים אותה
- המטופל מאלתר בספונטניות את ראשית התפקיד (role) או המצב (state) שלתוכו נכנס

4. שלב הנושא המרכזי

- ❖ הוא פרק הזמן בתהליך היצירה אשר בו הנושא מגיח מתוך ה"רקע".
- ❖ בשלב זה המטופל משקיע תשומת לב והשקעה באספקט מסוים מתוך כלל היצירה.
- ❖ הנושא המרכזי מקבל איפיון ייחודי במספר אופנים כגון: המיקום ביצירה, הצבע, הצורה, כמות האנרגיה המושקעת והתוכן הייחודי המתלווה לחוויה.

4. שלב הנושא המרכזי

לדוגמה:

- חלק מקרי בשרבוט מקבל לפתע תשומת לב והופך לציור מכון.
- המטופל מתמקד בתנועה או בביטוי גופני חויתי אשר מתפתח בהדרגתיות ובחזרתיות לתנועה משמעותית או ריקוד.
- מנגינה מקבלת בהדרגה מקצב או מלודיה מודגשת והופכת לשיר, ללחן או ליצירה מוסיקאלית ששונה מהרקע המוזיקלי הקודם והופכת לנושא המוסיקאלי של הפגישה הטיפולית.
- אימפרוביזציה דרמתית הופכת תוך הפעלה לכדי פסיכודרמה.

5. שלב העיבוד / וריאציה

- ❖ הוא פרק הזמן שמתמשך לאחר היווצרות הנושא המרכזי.
- ❖ בשלב זה המטופל עסוק בפיתוח, קישוט, שינוי ושיפור של הנושא המרכזי.
- ❖ לעיתים בשלב זה המטופל נוטה להוסיף טכסט משמעותי לעבודתו.

5. שלב העיבוד / וריאציה

❖ שלא כמו בשלב האלתור (שבו למאפייני המדיום הייתה השפעה מכרעת על התפקוד האומנותי של המטופל), שבשלב העיבוד- ואריאציה למטופל יש כבר מיומנות טובה ושליטה על המדיום האומנותי והעבודה בשלב זה מאופיינת במסוגלות וירטואוזית.

❖ לדוגמה:

- המטופל נתן שם לעבודתו ומתחיל לעבד אותה על מנת להביאה לצורתה המושלמת
- תנועה בולטת הופכת לריקוד אידיוסיוסינקרטי אישי מאוד
- נושא מוסיקאלי בולט וברור מתפתח ליצירה מוסיקלית דרך הגברתו
- נושא אישי שבא לידי ביטוי באופן דרמטי-תיאטרלי מתפתח לכדי דרמה שלמה

6. שלב השימור

- ❖ הוא סיום, פרספקטיבה ומנוחה.
- ❖ שלב זה מאופיין בפרידה מהעבודה, שימורה, הבאתה לזיכרון ויזואלי, שמיעתי או זיכרון תנועתי.
- ❖ בשלב זה יש מקום לשבח ביקורת ותצוגה.

6. שלב השימור

❖ לדוגמה:

- המטופל בוחר לעשות מסגרת לעבודתו ולמקמה בתערוכה
- המטופל נח לאחר פגישה בתנועה, נזכר ומנתח את התנועה.
- המטופל מציג את עבודתו המוסיקלית בפני הקבוצה הטיפולית, מקליט את המוסיקה ומשתמש בה, יש מקום להתחלק בחוויה.
- בדרמות מביא המטופל את הדרמה לסיום והחוויה מופקדת לרוב בידי הקהל וחברי הקבוצה הטיפולית.